

INSPIRATIEDAG MENS & MAATSCHAPPIJ

Inspirerend burgerschap in de praktijk

Els De Smet
Miette Plessers
Johan Vandenbroucke

Doel + Programma

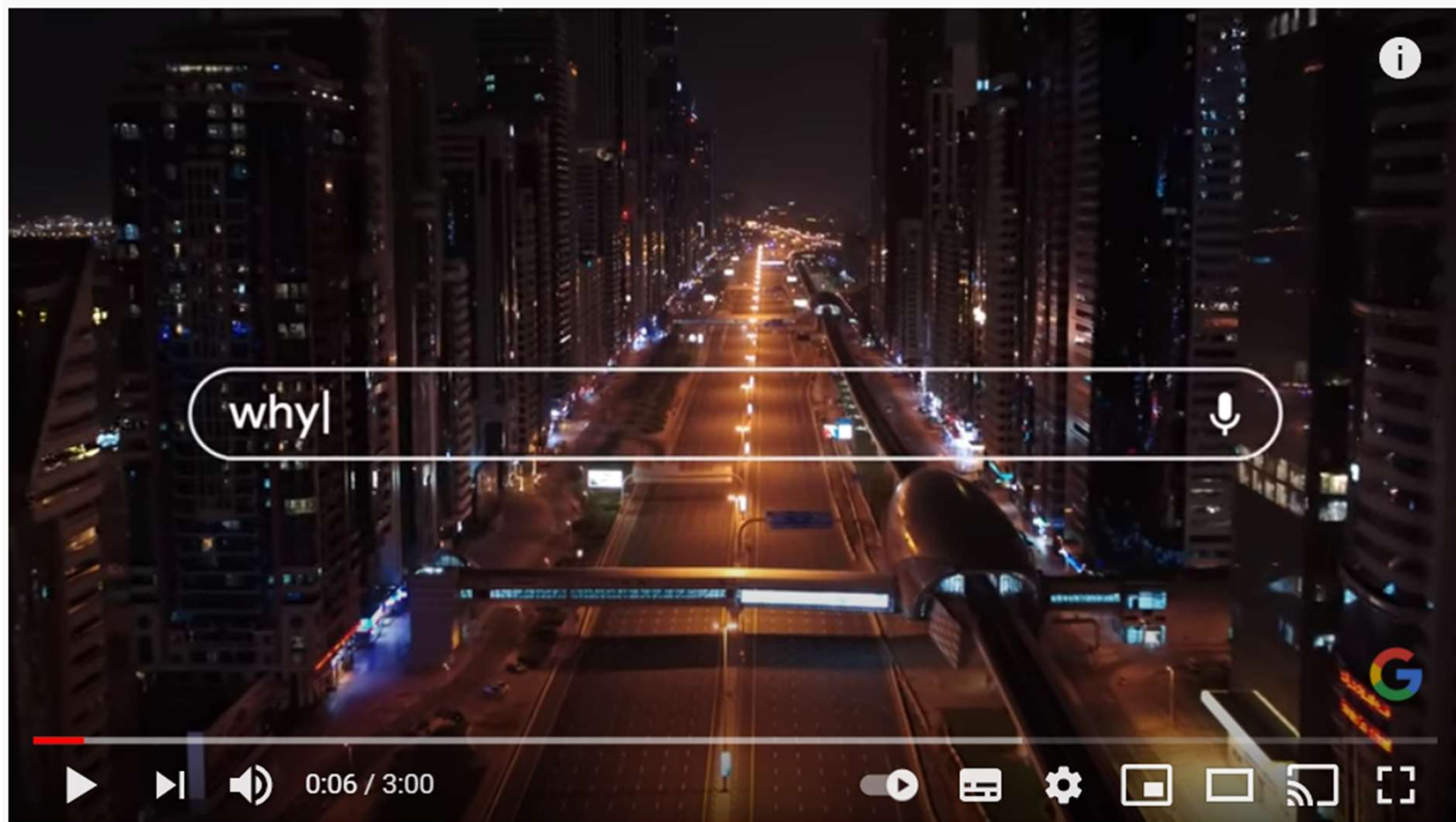
Doel:

Je leert inspirerend burgerschap kennen als kans om ...

- de wereld in de klas en school te brengen
- de eindtermen van de domeinen 'mens' en 'maatschappij' te realiseren.
- Check-in: ...
- Context
- De wereld op tafel leggen?
- Inspirerend burgerschap ...
- In de praktijk
- Check-out

Check-in: Why ... ?

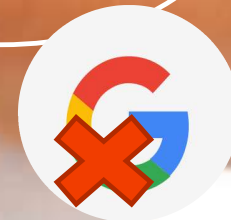

Check-in: Why ... ?

waarom is goed onderwijs
over mens & maatschappij belangrijk?

Check-in: Why ...?

Waarom is goed onderwijs over mens en maatschappij belangrijk?

 Mentimeter

<https://www.mentimeter.com/s/1a4d913e54b7a0211031caf4dd9d12fc/c4961f0d040c>

Context

PEILING MENS EN MAATSCHAPPIJ

DOMEINEN MAATSCHAPPIJ, TIJD, RUIMTE EN BRONGEBRUIK
IN HET BASISONDERWIJS
2019

STEUNPUNT
TOETSONTWIKKELING
EN PEILINGEN

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

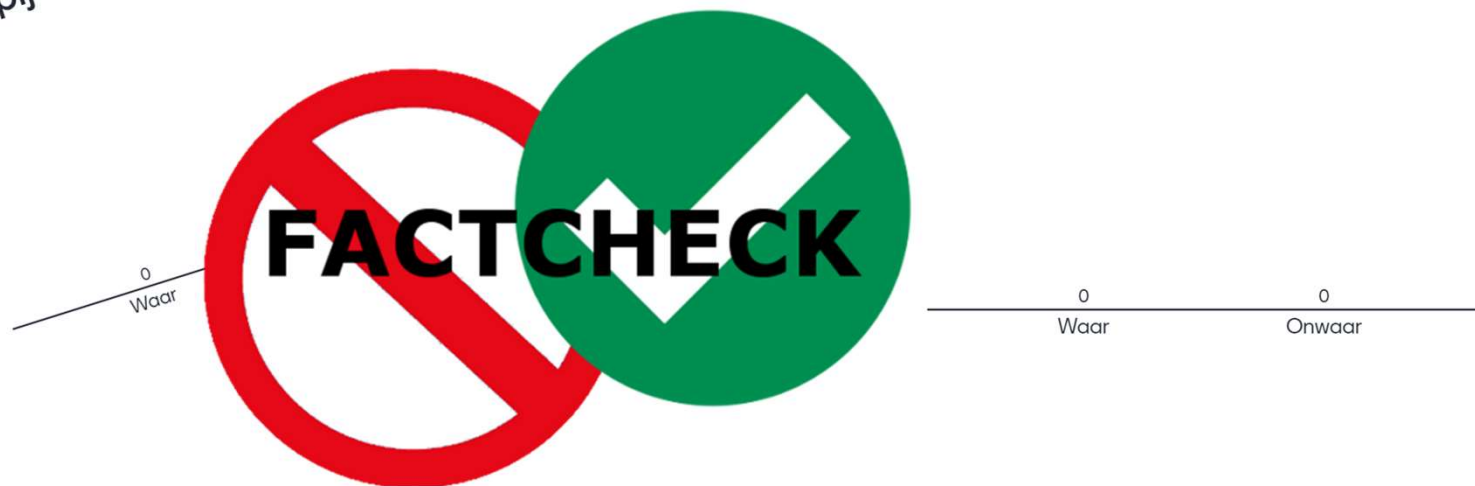

Context

Mentimeter

Minder dan 50% van de lhn. bereikt de ET voor het domein maatschappij

70% van de leraren vindt het domein maatschappij belangrijk

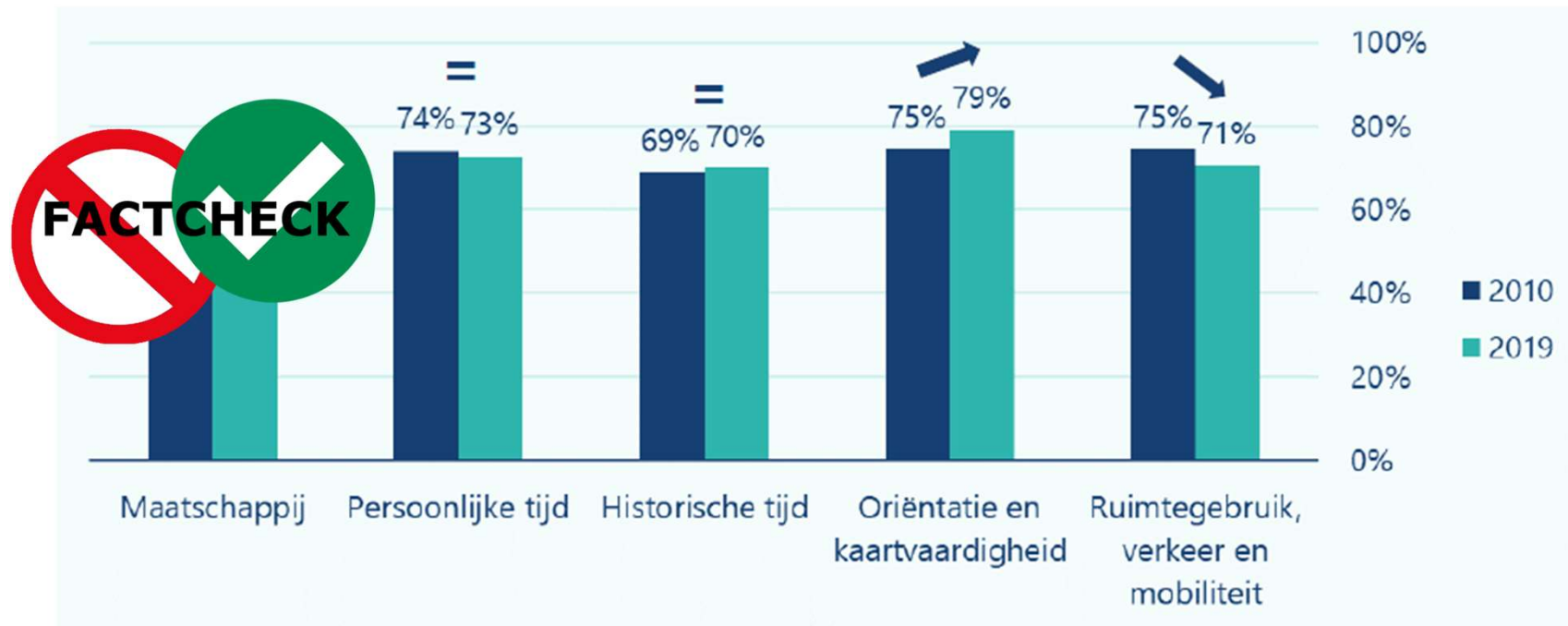

<https://www.mentimeter.com/s/5ef1ababd6e1103a499ac9dd419bbccd/3608e4163e69>

Context

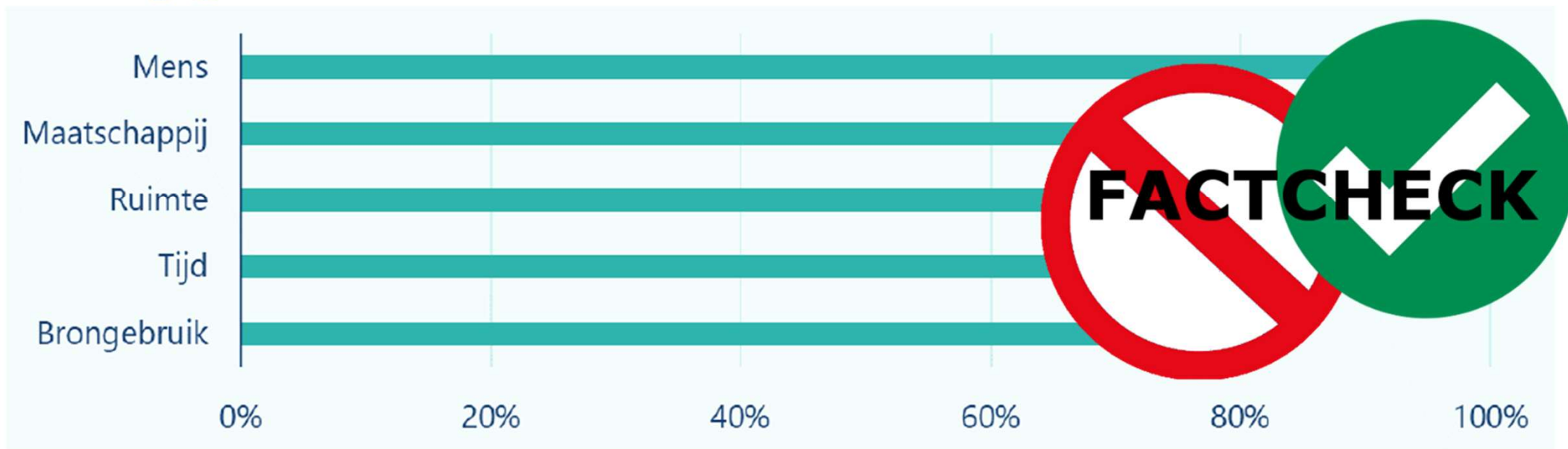
BEHALEN EINDTERMEN

Context

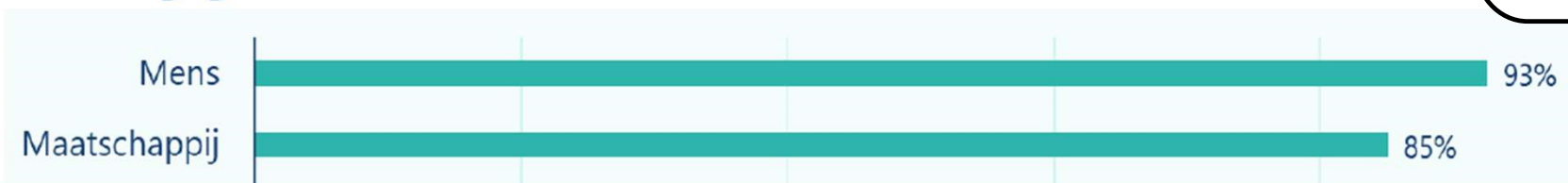
Belang gehecht aan domeinen:

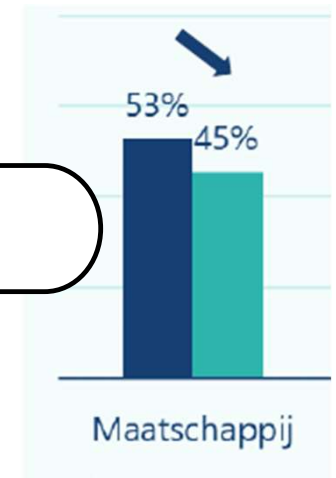
Context

Belang gehecht aan domeinen:

why?

BEHALEN EINDTERMEN

Context

In bijna alle klassen:

- mogen leerlingen vaak vertellen wat ze al weten over een onderwerp.

Illustratie politieke en juridische verschijnselen

85%

95%

Illustratie sociaal-culturele verschijnselen

91% gebruikt wekelijks beeldmateriaal tijdens de lessen M&M en 70% zet wekelijks ICT in om informatie op te zoeken rond M&M.

why?

DE LESSEN MENS EN MAATSCHAPPIJ

Illustratie sociaal-economische verschijnselen

verschijnselen

76%

In ongeveer de helft van de klassen:

- werkt men vaak met langdurige projecten of thema's.
- presenteren leerlingen voor de klas.

In een minderheid van de klassen:

- gaan leerlingen vaak naar een museum of tentoonstelling.
- gaan leerlingen op onderzoek in de buurt van de school.
- mogen leerlingen de inhoud van de lessen M&M mee kiezen.

Context

wat is kwaliteitsvol onderwijs over mens en maatschappij?

Alle Afbeeldingen Maps Video's Nieuws Meer Instellingen Tools

✓ <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen> > inspirerend-... ▼

Inspirerend burgerschap - Katholiek Onderwijs Vlaanderen

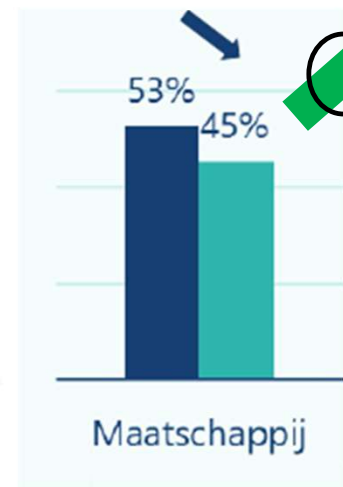
Materiaal om **inspirerend burgerschap** in praktijk te brengen. Aan de slag met het burgerschapskompas. Breng de stem van je leerlingen binnen ...

Waartoe?

Hoe?

Wat?

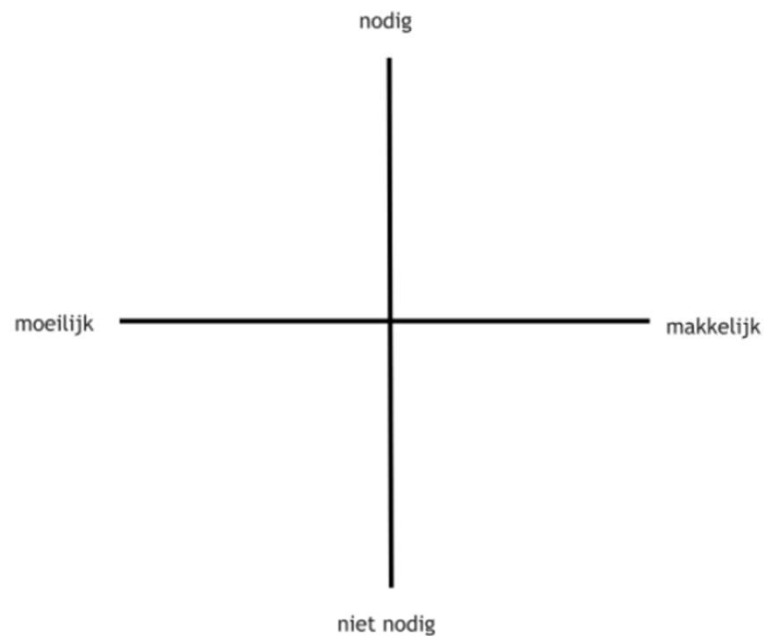
BEHALEN EINDTERMEN

Vind jij het nodig of onnodig, moeilijk of makkelijk om de wereld in je klas te brengen?

Mentimeter

<https://www.mentimeter.com/s/f63996b41f6eae85a907a40b67a7af0a/79875c023c83>

Waarom is het (niet) nodig om de wereld op tafel te leggen?

<https://www.mentimeter.com/s/21ae455b9594aca43cae546a7850b29d/1a2d8090bed0>

Waarom de wereld op tafel leggen?

Over het samenspel van school en wereld ([blog](#))

Waarom is het (niet) moeilijk om de wereld op tafel te leggen?

 Mentimeter

<https://www.mentimeter.com/s/f75c54131be61fdd9b9acd646b28feb3/8a431791f76d>

Hoe leggen we de wereld op tafel?

Hoop in de klas ([blog](#))

INSPIRATIEBLOG

Hoop in de klas

(11 februari 2020) Wereldproblemen bespreken in de klas, het is niet simpel. En toch is het zo noodzakelijk voor het onderwijs van vandaag. Hoop is hierbij essentieel. Naar aanleiding van de 'internationale dag van hoop voor alle kinderen' (17 februari) deel ik 3 gedachten die mij aanspreken omdat ze bijdragen aan 'hoop' in de praktijk.

Hoopvol de wereld aanreiken

Als we willen dat leerlingen later verantwoordelijkheid opnemen voor de wereld, moeten we hen dat nu al leren. **En daarvoor moeten we hen simpelweg nu al die wereld aanreiken.** Inclusief maatschappelijke kwesties. Zoals in '*Hoop doet leren*' wordt omschreven: de leraar verbindt de leerlingen met de wereld. Ook met de ongemakkelijke wereld. De leraar leert hen zich hiertoe te verhouden, betekenis te geven aan de wereld, om zo mee te bouwen aan die wereld.

Om te leren over de grote wereld en zijn kwesties, is een flinke portie 'hoop' onmisbaar als je de leerlingen niet met een zwaar gevoel naar huis wil laten keren. **Maar hoe breng je hoop in de klas?**

Hoe leggen we de wereld op tafel?

Hoop in de klas ([blog](#))

1. Leerlingen hebben het nodig nodig te zijn

2. Pedagogisch vertalen

3. Samen

“Niets is onmogelijk, als je het samen doet.

Inspirerend burgerschap op een A5 ??

WAAROM?

Omdat...

leerlingen geïnspireerd willen
participeren in de steeds
veranderende samenleving.

leraren inspirerend willen werken
aan de totale persoonsvorming van
elke leerling.

scholen hun maatschappelijk
engagement willen opnemen
als oefenplaats voor de diverse
samenleving.

de samenleving verwacht dat
leerlingen als verantwoordelijke
burgers in het leven staan.

Inspirerend burgerschap op een A5 ??

WAT LEREN UIT HET LEERPLAN?

- onderzoeken
- verbindend dialogeren
- actie ondernemen
- reflecteren
- mijn identiteit vormgeven

Ik groei daarvoor in...

VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

Ik leer daarvoor over de wereld

Over hoe de planeet, de mensen en de welvaart
duurzaam hand in hand kunnen gaan:
People - Planet - Prosperity.

En wat we kunnen doen om daarnaar te streven (SDG).

Inspirerend burgerschap op een A5 ??

INSPIREREND BURGERSCHAP

WAT LEREN
UIT HET LEERPLAN?

WAAROM?

Omdat...

leerlingen geïnspireerd willen participeren in de steeds veranderende samenleving.

leraren inspirerend willen werken aan de totale persoonsvorming van elke leerling.

scholen hun maatschappelijk engagement willen opnemen als oefenplaats voor de diverse samenleving.

de samenleving verwacht dat leerlingen als verantwoordelijke burgers in het leven staan.

- onderzoeken
- verbindend dialogeren
- actie ondernemen
- reflecteren
- mijn identiteit vormgeven

Ik groei daarvoor in...

VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

Ik leer daarvoor over de wereld

Over hoe de planeet, de mensen en de welvaart duurzaam hand in hand kunnen gaan:

People - Planet - Prosperity.

En wat we kunnen doen om daarnaar te streven (SDG).

HOE?

Door burgerschap te integreren in leeractiviteiten.

Toolbox op Pro.-website

Door te werken aan een burgerschapsklimaat van...

- authenticiteit
- diversiteit
- verbondenheid
- samenwerking
- participatie

HOE?

Door burgerschap te integreren
in leeractiviteiten.

Toolbox
op Pro-
website

Door te werken aan een
burgerschapsklimaat van...

- authenticiteit
- diversiteit
- verbondenheid
- samenwerking
- participatie

Leerstof wordt leefstof KBO Ename

Focus op geweldloze communicatie en autonomie
maar ook respect: spanning!

- **Uitgangspunt:** we houden iedereen aan boord - (ongeacht gedrag).
- Inzetten op verantwoordelijkheid van leerlingen
= werken aan inspirerend burgerschap

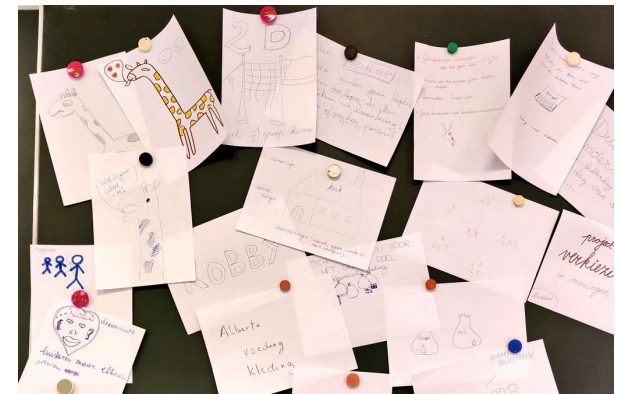

Leerstof wordt leefstof KBO Ename

Traject

- [Burgerschapskompas](#)
- Kindgesprekken met grote impact op leraren
→ Prioriteiten bepalen o.b.v. resultaten
- Inspirerend burgerschap ervaren
 - rond autonomie
 - rond speelplaatswerking

Leerstof wordt leefstof

KBO Ename

Speelplaatswerking

- Beginsituatie in kaart brengen
- Welke zijn de hete hangijzers?
 - Ruimtegebrek
 - Niet altijd respectvol gedrag
 - Drukke
 - Veel afspraken
 - ...
- Leraren onderzoeken, gaan in dialoog, vormen hun identiteit, reflecteren, komen tot actie.
- Leerlingen betrekken in het probleem én in de oplossing.

Leerstof wordt leefstof KBO Ename

→ Leerstof wordt leefstof!

Inspirerend burgerschap zit niet enkel in leeractiviteiten in de klas, maar in de hele school, de dagdagelijkse werking, het klas- en schoolklimaat.

Leerstof wordt leefstof

KBO Ename

Speelplaatswerking en eindtermen mens & maatschappij?

1. Mens

Ik en mezelf

1.1.° De leerlingen drukken in een niet-conflictgeladen situatie, eigen indrukken, gevoelens, verlangens, gedachten en waarderingen spontaan uit.

1.2. De leerlingen kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.

1.3.° De leerlingen tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen.

Ik en de ander

1.4. De leerlingen kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen, erover praten en aangeven dat deze op elkaar inspelen.

1.5.° De leerlingen tonen de bereidheid zich te oefenen in omgangswijzen met anderen waarin ze minder sterk zijn.

1.6.° De leerlingen tonen in een eenvoudige conflictsituatie in de omgang met leeftijdgenoten de bereidheid om te zoeken naar een geweldloze oplossing.

Ik en de anderen: in groep

1.7.° De leerlingen hebben aandacht voor de onuitgesproken regels die de interacties binnen een groep typeren en zijn bereid er rekening mee te houden.

2. Maatschappij

Sociaal-culturele verschijnselen

2.8. De leerlingen kunnen illustreren dat verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen bezitten.

2.12. De leerlingen zien in dat racisme vaak gebaseerd is op onbekendheid met en vrees voor het vreemde.

Politieke en juridische verschijnselen

2.14. De leerlingen kunnen op een eenvoudige wijze uitleggen dat verkiezingen een basiselement zijn van het democratisch functioneren van onze instellingen.

Leerstof wordt leefstof KBO Ename

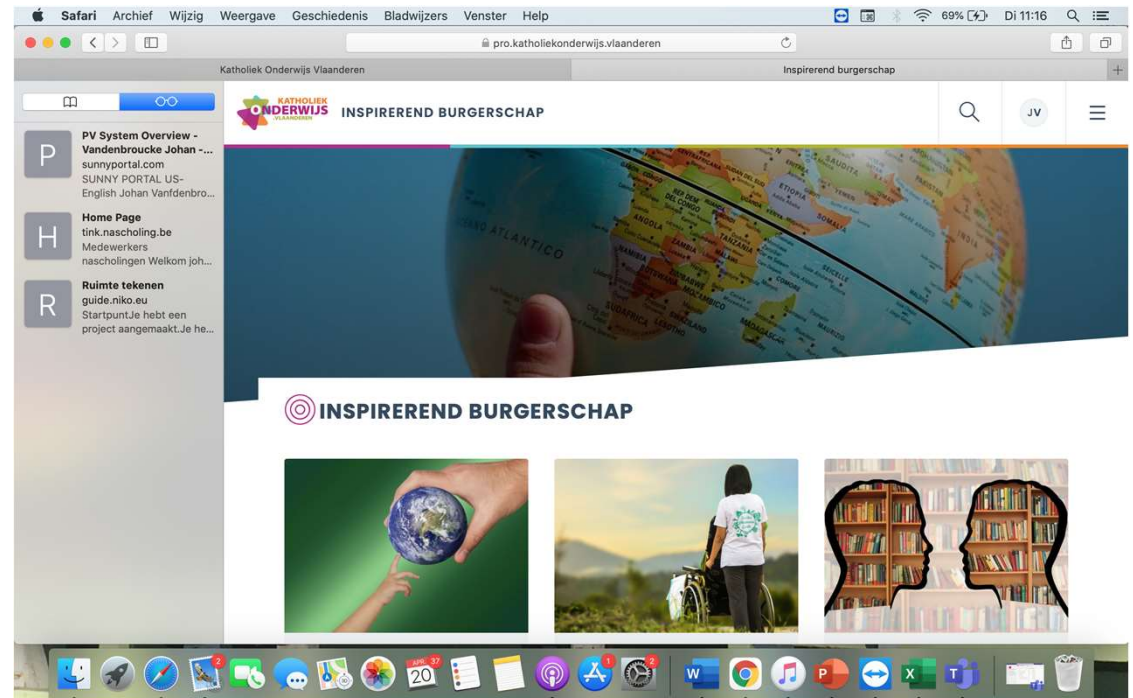
- [Video](#) Klasse ‘In deze kleuterklas zitten alle leeftijden door elkaar’
- [Blog](#) ‘Geweldloze communicatie’

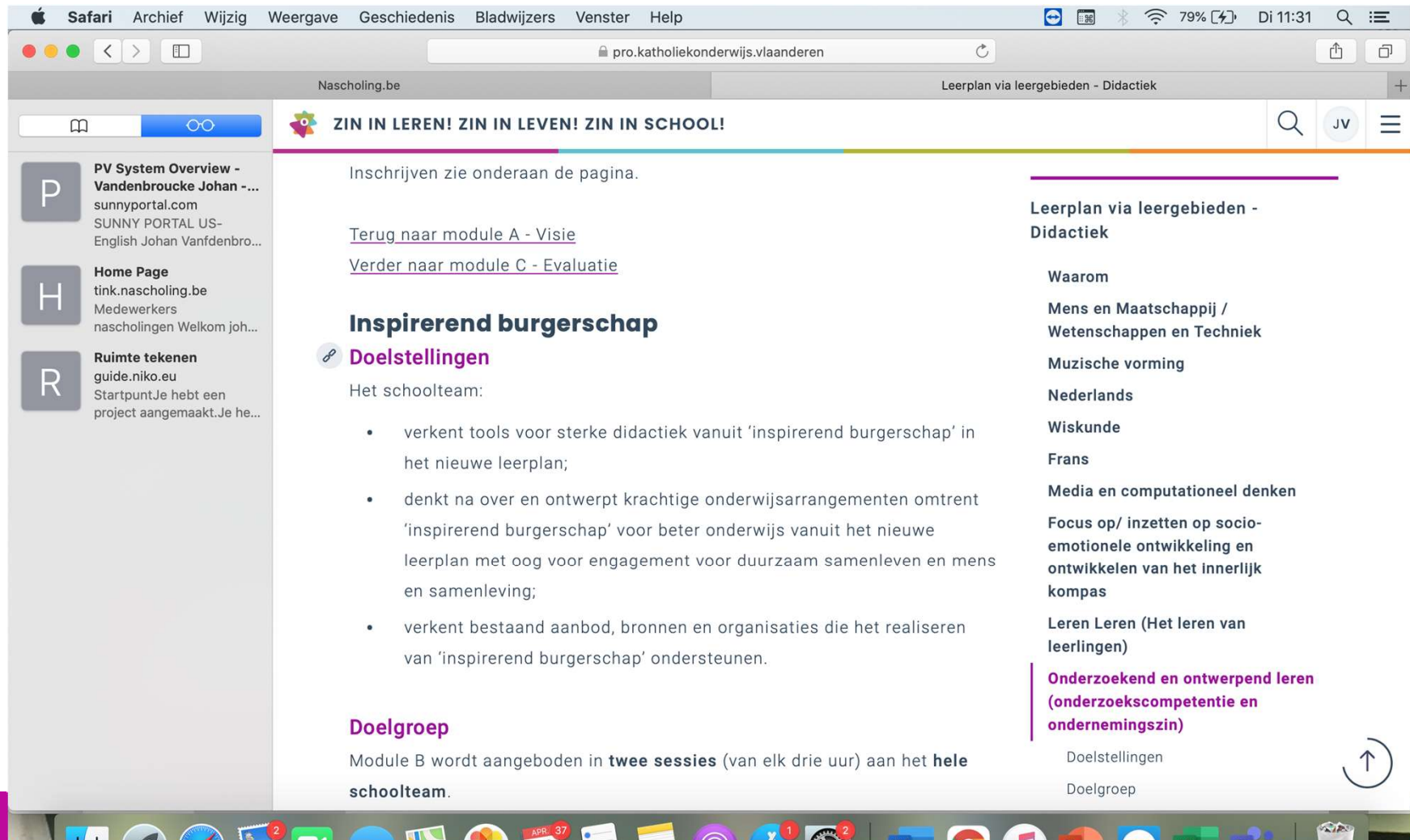

Check-out

- Wat neem je mee? Wat ga je hiermee doen?
- ...
- Omschrijf de sessie in 1 woord.

-
- <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/inspirerend-burgerschap>

Nascholing.be

ZIN IN LEREN! ZIN IN LEVEN! ZIN IN SCHOOL!

Inschrijven zie onderaan de pagina.

[Terug naar module A - Visie](#)
[Verder naar module C - Evaluatie](#)

Inspirerend burgerschap

Doelstellingen

Het schoolteam:

- verkent tools voor sterke didactiek vanuit 'inspirerend burgerschap' in het nieuwe leerplan;
- denkt na over en ontwerpt krachtige onderwijsarrangementen omtrent 'inspirerend burgerschap' voor beter onderwijs vanuit het nieuwe leerplan met oog voor engagement voor duurzaam samenleven en mens en samenleving;
- verkent bestaand aanbod, bronnen en organisaties die het realiseren van 'inspirerend burgerschap' ondersteunen.

Doelgroep

Module B wordt aangeboden in **twee sessies** (van elk drie uur) aan het **hele schoolteam**.

Leerplan via leergebieden - Didactiek

Waarom
Mens en Maatschappij / Wetenschappen en Techniek
Muzische vorming
Nederlands
Wiskunde
Frans
Media en computationeel denken
Focus op/ inzetten op socio-emotionele ontwikkeling en ontwikkelen van het innerlijk kompas
Leren Leren (Het leren van leerlingen)
Onderzoekend en ontwerpend leren (onderzoekskompetentie en ondernemingszin)
Doelstellingen
Doelgroep